

מ"ח 5715/17 - עו"ד יורם ניצן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

מ"ח 5715/17

לפני: כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר

המבקש: עו"ד יורם ניצן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה להורות על קיום משפט חוזר מתאריך
16.07.2017 מטעם המבקש; תגובת המשיבה לבקשה
להורות על קיום משפט חוזר מתאריך 14.11.2017;
תשובת המבקש לתגובת המשיבה לבקשה להורות על
קיום משפט חוזר מתאריך 07.12.2017

המבקש: בעצמו

בשם המשיבה: עו"ד יוסף (ג'ואי) אש

החלטה

1. לפני בקשה להורות על משפט חוזר בעניינו של המבקש לפי סעיף 31(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: החוק), אשר לחובתו נרשמו דו"חות חנייה רבים על-ידי עיריית ירושלים, בגין חניית רכבו במקום אסור, וזאת בניגוד להוראות סעיף 5(ה)(1) לחוק עזר לירושלים (העמדת רכב וחנייתו), התשכ"א-1961 (להלן: חוק

העזר), וכן בגין חניה במקום בו היא נאסרה על-ידי תמרור (לפי סעיף 5(א) לחוק העזר).

רקע והשתלשלות ההליכים

2. המבקש צבר מספר רב של דו"חות חנייה, לאחר שביצע את העבירות המנויות בסעיף 1 שלעיל ברחוב רבי עקיבא בירושלים (להלן: הרחוב). עקב רצונו של המבקש להישפט על הודעות הקנס מסוג ברירת משפט הנ"ל - המשיבה הגישה כתבי אישום לבית המשפט לעניינים מקומיים בירושלים, ואלה נידונו בשני הליכים נפרדים שיתוארו להלן.

3. במסגרת ההליך הראשון, שאיננו נוגע לבקשה שלפניי במישרין, נדונו בפני בית המשפט לעניינים מקומיים בירושלים (עמ"ק 1397/11; כב' השופטת ש' לארי) שבעה כתבי אישום, בגין שבעה דו"חות, אשר הוצאו למבקש בשל חנייתו ברחוב. המבקש הורשע לאחר ניהול הוכחות, תוך שנקבע כי האופן בו העמיד את רכבו, בכל אחד מהמקרים בהם ניתנו הדו"חות הנ"ל, גרם להפרעה ברורה לתנועה ברחוב. בגזר הדין, השית בית המשפט על המבקש עונש קנס בסך של 1,800 ש"ח וכן תשלום הוצאות משפט בסך של 1,500 ש"ח. ערעור שהגיש המבקש לבית המשפט המחוזי בירושלים - נדחה (ע"פ 22680-10-12), ואף בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי נדחתה בידי בית משפט זה (ראו: רע"פ 751/13 ניצן נ' מדינת ישראל (21.02.2013) (להלן: רע"פ 751/13)).

4. ההליך השני הוא שעומד במוקד הבקשה שלפניי, ובגדרו נדון מקבץ נוסף של דו"חות חנייה, 11 במספר, שהוצאו למבקש בגין חנייתו שלא כדין ברחוב. הדיון בפני בית המשפט לעניינים מקומיים בירושלים (עמ"ק 6944/11; כבוד השופט פ' שטרק), התמקד לבסוף בחמישה דו"חות חנייה אשר נדונו במאוחד, לאחר שהמשיבה חזרה בה מחלק מכתבי האישום שהוגשו נגד המבקש.

במסגרת הליך ההוכחות בהליך זה - נשמעו מטעם המשיבה עדויותיהם של חמשת הפקחים אשר רשמו את הדו"חות, עדות סגן מנהל אגף תחבורה פיתוח ותשתיות בעיריית ירושלים, וכן הוגשו מסמכים שונים, לרבות תמונות שצולמו ברחוב. מטעם ההגנה העיד המבקש בעצמו ועד הגנה נוסף. לצד זאת, בית המשפט לעניינים מקומיים הנכבד לא איפשר למבקש להגיש חוות דעת מומחה מטעמו (חרף הסכמת המשיבה), ואף דחה את בקשתו למתן צו להזמנת ארבעה מעובדי עיריית ירושלים כעדי הגנה, לאחר שמצא כי עדותם איננה רלבנטית לביורר הסוגיות שבמחלוקת.

5. לאחר ניהול הליך ההוכחות, בית המשפט לעניינים מקומיים הרשיע את המבקש, בתאריך 07.04.2016, בעבירות שיוחסו לו בהליך השני, תוך שנקבע כי מהתמונות שהוגשו עולה בביורר כי האופן בו המבקש החנה את רכבו גרם להפרעה ממשית לתנועה, ורכבים שנסעו בסמוך נאלצו לסטות ממסלולם כדי לעקוף את רכבו. כמו כן, נדחו טענות המבקש לפגיעה בהגנתו, בכך שנפלו פגמים שונים בתוכן הדו"ח שהוצא לו, ובאופן ציון העבירות שהפר.

בגזר הדין, אשר ניתן בסמוך להרשעה, הושת על המבקש עונש קנס בסך של 2,600 ש"ח, וכן הוצאות לטובת אוצר המדינה בסך של 1,800 ש"ח.

6. ערעור שהגיש המבקש על פסק הדין בהליך השני לבית המשפט המחוזי הנכבד - נדחה בפסק דין מתאריך 10.01.2017 (ע"פ 64449-05-16; כב' השופט מ' יועד הכהן). בפסק הדין, ציין בית המשפט המחוזי הנכבד כי לא ראה מקום לשנות ממצאי העובדה, אותם קבע בית המשפט לעניינים מקומיים ומסקנותיו. המבקש אף הגיש בקשת רשות ערעור לבית משפט זה, בגדרה ביקש להשיג על פסק דינו של בית המשפט המחוזי (רע"פ 2007/17; כב' השופט (בדימ') ס' ג'ובראן). בקשה זו נדחתה אף היא בתאריך 02.04.2017, לאחר שנמצא כי אין בה כדי לעורר שאלות משפטיות שבמהות, או כי נגרם למבקש עיוות דין. בית משפט זה אף עמד על החומרה בכך שהמבקש שב והחנה את מכוניתו במקום אסור לחניה, אף שהובהר לו - לא פעם ולא פעמיים - כי החניה במקום זה אסורה ומנוגדת לחוק.

מכאן הבקשה שבפניי.

הבקשה להורות על משפט חוזר

7. המבקש טוען כי ההליכים המתוארים לעיל גרמו לו לעיוות דין, ועל כן יש להורות על עריכתו של משפט חוזר בעניינו. לטענתו, שגה בית המשפט לעניינים מקומיים כאשר התעלם מהראיות שהציג, ומטיעונו המשפטיים, אותם סמך בהלכה הפסוקה. בקשר לכך, מונה המבקש רשימה של טעויות שנפלו, לשיטתו, בהכרעות הערכאות שדנו בדו"חות החנייה שבמוקד הליך זה, ובמסגרת זו הוא מפרט את טענותיו המכוונות הן כנגד ממצאי העובדה והן כנגד המסקנות המשפטיות הנגזרות מהם.

באופן פרטני המבקש ממקד את טיעונו ביחס לסירובו של בית המשפט לעניינים מקומיים לקבל חוות דעת מומחה מטעמו, ובאשר לדחיית בקשותיו לשמיעת ארבעה עדים נוספים, עובדי עיריית ירושלים. כן טוען המבקש לאכיפה מפלה מצד פקחי העירייה, בכך שלמרות תימרור ושילוט זהה בכל חלקי הרחוב - אלה נמנעו, באופן עקבי, מלרשום דו"חות לרכבים שחנו בחלקים אחרים של הרחוב. עוד טוען המבקש כי בית המשפט לעניינים מקומיים שגה כאשר ביסס את הכרעתו על הראיות שהוצגו לו בידי המשיבה, לרבות תמונות הרחוב, תוך התעלמות מהראיות שהוא הציג. המבקש ממקד את טיעונו אף כנגד החלטת בית משפט זה בבקשת רשות הערעור, בכך שלא ניתן משקל מספק לעיוות הדין שנגרם לו, להגדרתו, וב"אימוץ העיוור" של החלטות הערכאות הקודמות שדנו בהליך, מבלי שניתנה התייחסות ראויה לטענותיו.

8. המשיבה סבורה כי אין מקום לקבלת הבקשה. לעמדתה, די בעובדה כי המבקש העלה את טענותיו העקרוניות ביחס לחוקיות מתן דו"ח החנייה ברחוב בשני הליכים שונים ובשלוש ערכאות בכל פעם - כדי ללמד על חולשת טענותיו.

באופן פרטני המשיבה סבורה כי אין בנסיבות העניין חשש כלשהו לעיוות דין, ואין בטענות המבקש כדי להקהות את הממצאים שנקבעו בערכאות הקודמות שדנו בעניינו, או להשפיע על ההכרעות אשר ניתנו על ידן. לשיטתה, פסק הדין של בית המשפט לעניינים מקומיים נומק באופן ענייני, ומסקנתו - לפיה המבקש חנה שלא כדין באופן שהפריע לתנועה - התבססה על תמונות שצולמו על-ידי פקחי תנועה, אשר אף העידו על הסדרי התנועה במקום, תוך הסתמכות על אמות המידה המשפטיות הרלבנטיות לעניין.

9. המשיבה אף דוחה את טענות המבקש הגורס כי הופלה לרעה במתן הדו"חות. אמנם, פקחי העירייה העידו בפני הערכאה המבררת כי הם נמנעים מלתת דו"חות לרכבי נכים ולהורים של תלמידי חסרונים בבית הספר שברחוב (אשר

נוהגים לחנות במקום לזמן קצר), אך כך הם נוהגים רק כאשר אין המחנים גורמים להפרעה ממשית לתנועה, דבר שאיננו מתקיים בעניינו של המבקש.

10. בתשובתו לתגובת המשיבה, המבקש שב וטוען כי כל הערכאות אשר דנו בעניינו שגו בבירור העובדתי של נסיבות ביצוע העבירות על חוקי העזר בהן הורשע, תוך שהסתמכו על תשתית ראייתית לקויה.

דין והכרעה

11. לאחר עיון בבקשה, בתגובת המשיבה, בתשובת המבקש לתגובה ובחומר שצורף לכל אלה - נחה דעתי כי דין הבקשה להידחות.

אביא את נימוקי למסקנתי זו מיד בסמוך.

12. הבקשה דנא נשענת על העילה החקוקה בסעיף 31(א)(4) לחוק, לפיה יורה בית המשפט על עריכתו של משפט חוזר, מקום בו: "נתעורר חשש של ממש כי בהרשעה נגרם לנידון עיוות דין". המדובר ב"עילת סל", שאיננה כוללת יסודות מוגדרים, ומטרתה ליתן מענה לפגם שורשי שנתגלה בהליך הפלילי, באופן המערער את יסודות ההרשעה, תוך איזון עם ערכי סופיות הדיון והוודאות המשפטית. עילה זו נתפרשה בצמצום בפסיקתנו, תוך שנקבע כי תינתן רשות לעריכת משפט חוזר בגין עילה זו רק "במקרים חריגים ויוצאי דופן, בהם נתעורר חשש של ממש כי נגרם עיוות-דין, והם אינם נכללים בגדר העילות האחרות למשפט חוזר" (עיינו: דין וחשבון הוועדה לעניין הרשעה על סמך הודאה בלבד ולעניין העילות למשפט חוזר, עמ' 56 (התשנ"ד-1994); מ"ח 6223/04 גולדין נ' מדינת ישראל (13.10.2004); מ"ח 3032/99 ברנס נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(3) 354 (2002); מ"ח 2448/16 פדילה נ' מדינת ישראל (11.07.2016)).

בהתאם למתווה הנורמטיבי שלעיל, אפנה עתה ליישום האמור על עניינו של המבקש.

13. טיעוניו של המבקש מכוונים בעיקרם כנגד ממצאי העובדה אותם קבע בית המשפט לעניינים מקומיים, וכן כנגד החלטותיו שלא לשמוע במסגרת דיוני ההוכחות מספר עדים שההגנה ביקשה להביאם, כמו גם כנגד ההחלטה שלא להידרש לחוות דעת מומחה מטעם המבקשת.

14. אשר לטענות המבקש ל"אימוץ עיוור" של הממצאים והמסקנות של הערכאות שדנו בעניינו, והשגותיו ביחס לממצאים שבעובדה - הרי שאין בידי להידרש להן במסגרת דיונית זו, שכן - בקשה להורות על קיומו של משפט חוזר, איננה משמשת "שלב ערעורי נוסף". כפי שפורט לעיל, עניינו של המבקש הובא בפני ערכאות המשפט מספר פעמים (במספר הליכים), ובכל המקרים ניתנה התייחסות לטענותיו, בהתאם לכללי התערבות ערכאת הערעור בממצאי הערכאה המבררת, והעילות המצומצמות בהן ניתנת רשות ערעור בהליך הפלילי (בהקשר זה אזכיר עוד את כלל אי-ההתערבות בממצאי עובדה בהליכי בקשה למשפט חוזר - ראו: מ"ח 5935/14 פלוני נ' מדינת ישראל (18.12.2014); מח 3876/11 גור נ' עיריית באר שבע (01.03.2012)).

15. אין בידי להתערב בשלב מאוחר זה גם בהחלטות הביניים של בית המשפט לעניינים מקומיים בנוגע לעדויות ולראיות אותן ביקש המבקש להביא, מה גם שהחלטות שניתנו בהקשר זה הגיון בצדן, ולא מצאתי מקום לשנות מהן, כפי שאפרט מיד בסמוך.

16. מסקנות בית המשפט לעניינים מקומיים נסמכו, כאמור, על תמונות ועדויות שונות שהוצגו בפניו, מהן הסיק כי חניית המבקש במקום האמור אכן הביאה להפרעה בתנועת כלי הרכב במקום, באופן האסור בהתאם להוראות חוק העזר. בתוך כך בית המשפט לעניינים מקומיים הנכבד מצא כי העדת ארבעת העדים מטעמו של המבקש, כמו גם הגשת חוות דעת המומחה מטעמו - אינם עשויים לתרום תרומה משמעותית למסכת הראייתית, ואין בהם רלוונטיות של ממש להכרעה בסוגיות שעלו במשפט. התערבות בהחלטות מסוג זה דורשת תשתית ראייתית, אשר תגלה כי הערכאה המבררת שגתה בהערכת משקלן של ראיות מבוקשות אלו, או בחיוניות העדים שהיתה כוונה להביאם והשפעתם על התוצאה האפשרית במשפט. משכך, מצופה היה כי המבקש, אשר טוען לעיוות דין, אשר נגרם לו בעקבות ההחלטות האמורות - יציג בפני ראיות מוחשיות המעידות על הליקוי שנפל בהחלטות שדחו אותו, ויבהיר כיצד בדיוק יש בראיות, או בעדים אלה כדי להשפיע באופן מהותי על ההכרעה השיפוטית הסופית.

עיון בבקשה מגלה כי אין בה כדי ללמד מדוע ראה המבקש צורך להעיד את ארבעת עובדי העירייה הנ"ל, והבקשה גם איננה כוללת הסבר בדבר מהות חוות דעת המומחה, שהגשתה התבקשה. הבקשה אף נעדרת הסבר בדבר האופן שיש בכל אלה, לשיטתו, כדי לתרום לשאלות שבמחלוקת ולשינוי תוצאת המשפט. בנסיבות הללו, בהן טענות המבקש נטענו, ללא פירוט וללא נימוק מספק - הרי שאין בידי לייחס להן משקל המטה את הכף לטובת המבקש.

17. אף טענת המבקש לקיומה של הפליה פסולה באכיפת חוק העזר על רכבים אחרים שחנו באזור - דינה להידחות.

תחילה יצוין, כי שאלה היא, שלא אדון בה במסגרת זו, האם טענה של עיוות דין בהרשעה בשל אכיפה בררנית יכולה להוות בסיס לקיומו של משפט חוזר (עיינו: מ"ח 1282/16 שקלים נ' מדינת ישראל (26.06.2016); מ"ח 8606/14 לאפי נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (12.04.2015)).

18. יחד עם זאת, גם בחינת טענות המבקש בעניין זה לגופן - איננה מיטיבה עם המבקש. בהחלטה שניתנה בידי בית משפט זה במסגרת בקשת רשות הערעור בהליך הראשון שהגיש המבקש, נדחתה טענת המבקש לאכיפה מפלה בעניינו, תוך שנקבע כי אין כל פסול במדיניות העירייה (שטעמיה אוזכרו כבר לעיל), בדבר אופן רישום הדו"חות ברחוב (ראו: רע"פ 751/13, בפסקה 9). קביעה זו לא הופרכה בידי המבקש, ואין בטענותיו כדי לבסס טיעון שמדובר בהפליה ולא באבחנה מותרת, או שיש לסטות בעניינו מחזקת החוקיות, ממנה נהנית הרשות המינהלית המבקשת לאכוף את החוק - ומכאן שאין בידי להידרש לטענותיו אף בעניין זה.

19. במצב הדברים הנ"ל - שוכנעתי כי לא עלה בידי המבקש להראות שנתעורר בעניינו חשש ממשי כי נגרם לו עיוות דין המצדיק קיומו של משפט חוזר.

20. נוכח כל האמור לעיל – הבקשה למשפט חוזר נדחית בזאת.

ניתנה היום, ט"ו בתמוז התשע"ט (18.7.2019).

המשנה לנשיאה
